СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОГРАМУВАННЯ

122 «Комп'ютерні науки» КН-18 2020 / 2021 навчальний рік

ВВЕДЕНЯ до ДИСЦИПЛІНИ

ОБЪЕМ УЧЕБНОЙ РАБОТЫ

Всего 6 кредитов, 180 часов

• Аудиторные

Лекции
 32 часа
 16 лекции

Лабораторные 48 часов 16 л.р

- •Курсовой проект (КП)
- •Экзамен

ПРОГРАМА. Тематика лекцій

МОДУЛЬ 1. Високорівнева мова програмування Python

МОДУЛЬ 2. Технології програмування

МОДУЛЬ 3. Уніфікована мова моделювання UML

ПРОГРАМА.

Тематика лабораторних занять

- 1 Мова програмування Python.
- 2 Локальна та колективна розробка програм. GitHUB.
- 3 Проектування програм. Реінжиніринг програм.

Тематика курсового проектування.

Створення програмного пакету

- 1 Алгебраїчні рівняння та системи лінійних рівнянь.
- 2 Інтегрування.
- 3 Звичайні диференціальні рівняння.

ОЦІНЮВАННЯ

Башков Євген Олександрович Д.т.н., проф., кафедра прикладної математики mail: eabashkov@i.ua

- 1. Написати листа. Вказати ПІБ та групу. В теме завжди писати 2021MPTCS19
- 2. Ha Github https://github.com и подключитися до репозитарію eabshkvprof/2021_Mod_Prog_Techn

Можна зайти https://github.com/eabshkvprof/2021 Mod Prog Techn

Команда MS Teams <u>2020-2021. КН-19. Технології програмування</u>

META KYPCY

отримання знань та навиків, які необхідні для проектування та розробки програмних додатків на основі сучасних технологій програмування.

ВВЕДЕННЯ

- 1. Історія ОТ.
- 2. Історія програмування.
- 3. Сучасні мови програмування. Класифікація
- 4. Python

Комп'ютер (обчислювальна машина, ЕОМ,

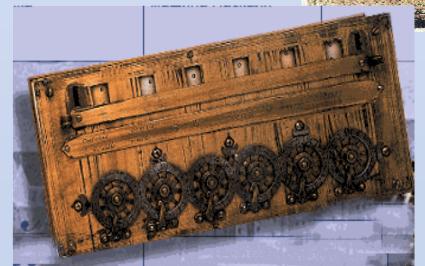
ЦОМ) – *програмно* - керований пристрій для

обробки інформації.

Абак (?)

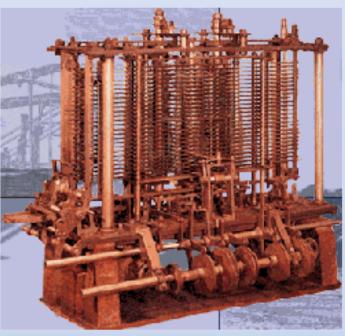
Блез Паскаль (1623- 1662)

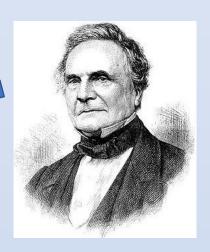

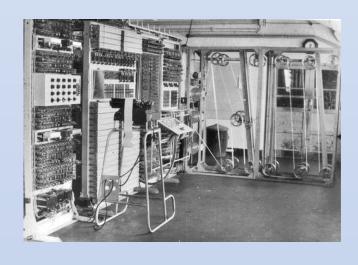
Чарльз Беббідж (1792-1881)

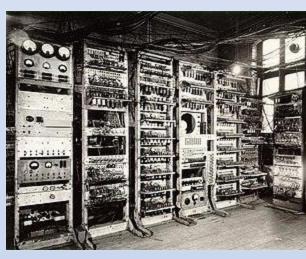

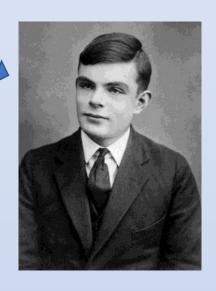

Алан Тьюрінг (1912- 1954) _ Colossus, Mark

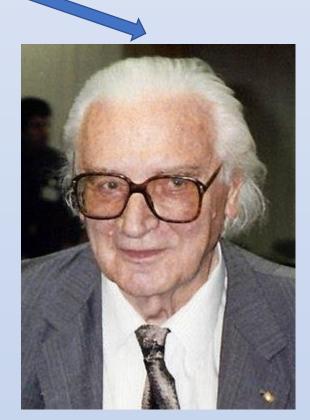

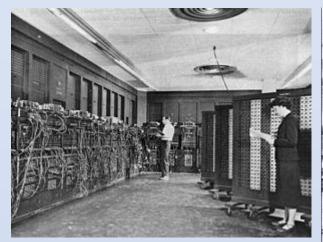

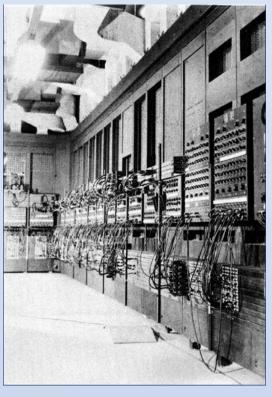

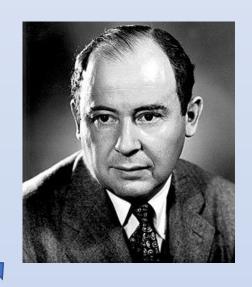
Конрад Цузе (1910- 1995) Z1 (1938), Z2, Z3

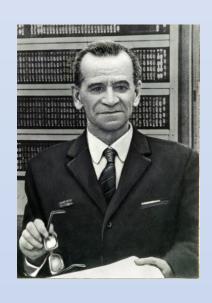

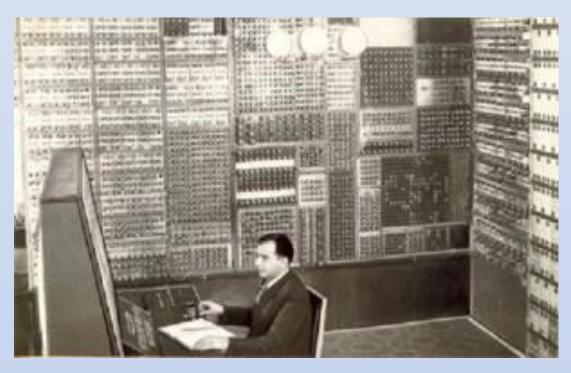

Сергій Лебедєв (1902-1974) МЭСМ, БЭСМ

Історія ОТ дивись https://uk.wikipedia.org/wiki/компютер

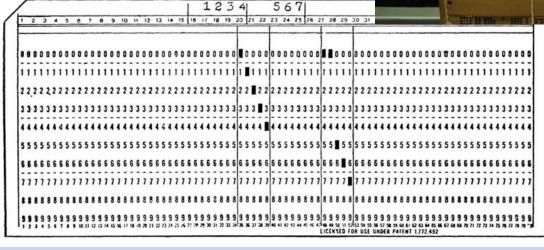
http://ua.uacomputing.com/stories/mesm/

Мова програмування — штучна формальна система, засобами якої можна виражати алгоритми. Мова програмування визначає набір лексичних, синтаксичних, та семантичних правил, що задають зовнішній вигляд програми і дії, які виконує виконавець (комп'ютер) під її управлінням

Жозеф Жаккард (1752-1843)

Ада Лавлейс (1815-1852)

Sketch of The Analytical Engine Invented by Charles Babbage

By L. F. MENABREA of Turin, Officer of the Military Engineers

from the Bibliothèque Universelle de Genève, October, 1842, No. 82

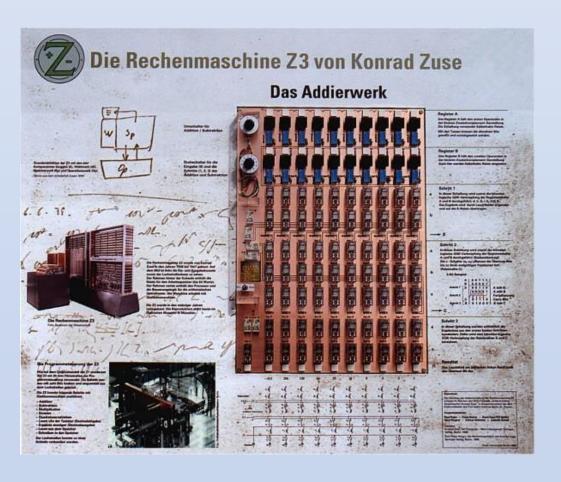
With notes upon the Memoir by the Translator ADA AUGUSTA, COUNTESS OF LOVELACE

	_										
Columns on which are inscribed the primitive data		Cards of the oper- ations			Variable ca	Statement of results					
	Number of the operations	No. of the Operation- cards	Nature of each operation	Columns acted on by each operation	Columns that receive the result of each operation	Indication of change of value on any column					
$^{1}V_{0} = m$	1	1	×	$^{1}V_{0} \times {}^{1}V_{4} =$	¹ V ₆	$ \left\{ \begin{array}{c} ^{1}V_{0} = ^{1}V_{0} \\ ^{1}V_{4} = ^{1}V_{4} \end{array} \right\} $	$^{1}V_{6}=mn'$				
$^{1}V_{1}=n$	2	,,	×	${}^{1}V_{3} \times {}^{1}V_{1} =$	¹ V ₇	$ \left\{ \begin{array}{l} {}^{1}V_{3} = {}^{1}V_{3} \\ {}^{1}V_{1} = {}^{1}V_{1} \end{array} \right\} $	$^{1}V_{7}=m'n$				
$^{1}V_{2}=d$	3	"	×	${}^{1}V_{2} \times {}^{1}V_{4} =$	¹ V ₈	$ \left\{ \begin{array}{l} {}^{1}V_{2} = {}^{1}V_{2} \\ {}^{1}V_{4} = {}^{0}V_{4} \end{array} \right\} $	$^{1}V_{8}=dn'$				
$^{1}V_{3} = m'$	4	"	×	${}^{1}V_{5} \times {}^{1}V_{1} =$	¹ V ₉	$ \left\{ \begin{array}{l} {}^{1}V_{5} = {}^{1}V_{5} \\ {}^{1}V_{1} = {}^{0}V_{1} \end{array} \right\} $	$^{1}V_{9}=d'n$				
$^{1}V_{4}=n'$	5	"	×	${}^{1}V_{0} \times {}^{1}V_{5} =$	¹ V ₁₀	$ \left\{ \begin{array}{l} {}^{1}V_{0} = {}^{0}V_{0} \\ {}^{1}V_{5} = {}^{0}V_{5} \end{array} \right\} $	$^{1}V_{10}=d^{\prime}m$				
$^{1}V_{5}=d^{\prime}$	6	"	×	${}^{1}V_{2} \times {}^{1}V_{3} =$	¹ V ₁₁	$ \left\{ \begin{array}{l} {}^{1}V_{2} = {}^{0}V_{2} \\ {}^{1}V_{3} = {}^{0}V_{3} \end{array} \right\} $	$^{1}V_{11}=dm'$				
	7	2	-	${}^{1}V_{6} - {}^{1}V_{7} =$	¹ V ₁₂	$ \left\{ \begin{array}{l} ^{1}V_{6} = {}^{0}V_{6} \\ ^{1}V_{7} = {}^{0}V_{7} \end{array} \right\} $	$^{1}V_{12}=mn'-m'n$				
	8	"	_	${}^{1}V_{8} - {}^{1}V_{9} =$	¹ V ₁₃	(v ₉ = v ₉)	1 V $_{13}=dn'-d'n$				
	9	"		$^{1}V_{10} - ^{1}V_{11} =$		('11 - '11)	1 V $_{14} = d'm - dm'$				
	10	3	÷	$^{1}V_{13} \div ^{1}V_{12} =$	¹ V ₁₅	(V12 - V12)	$^{1}V_{15} = \frac{dn' - d'n}{mn' - m'n} = x$				
	11	"	÷	${}^{1}V_{14} \div {}^{1}V_{12} =$	¹ V ₁₆	$\left\{ \begin{array}{c} {}^{1}V_{14} = {}^{0}V_{14} \\ {}^{1}V_{12} = {}^{0}V_{12} \end{array} \right\}$	${}^{1}V_{16} = \frac{d'm - dm'}{mn' - m'n} = y$				
1	2	3	4	5	6	7	8				

Конрад Цузе (1945)

мова PlanKalKul - обчислюватель планів

Тоні Брукнер (1951). Manchester Mark I - Мова Autocode


```
An Example
       Tabulate Sievert's integral \int_{-\infty}^{y} e^{-a \sec x} dx for y = 1(1)90^{\circ} and particular
values of a. The method adopted is to tabulate the integrand for x = 0(\frac{1}{2}) 90^{\circ} and
calculate the integral step-by-step using Simpson's rule to evaluate the increments;
                  \int_{a}^{y+h} = \int_{a}^{y} + \frac{h}{6} \left[ f(y) + 4f \left( y + \frac{h}{2} \right) + f(y+h) \right]
where h = \frac{\pi}{360}
                                         b = \phi \cos (sh)
                                         f_s = \phi \exp(-a/b)
                                         r = 1(1)90
                                         newline
                                         print (y) 1.6
                                         end
```

```
Джон Бекус (1954).
```

Мова FORTRAN (!!! Fortran 2018)

• • • • •

1958 LISP

1958 ALGOL

1959 COBOL

1964 BASIC

1971 PASCAL

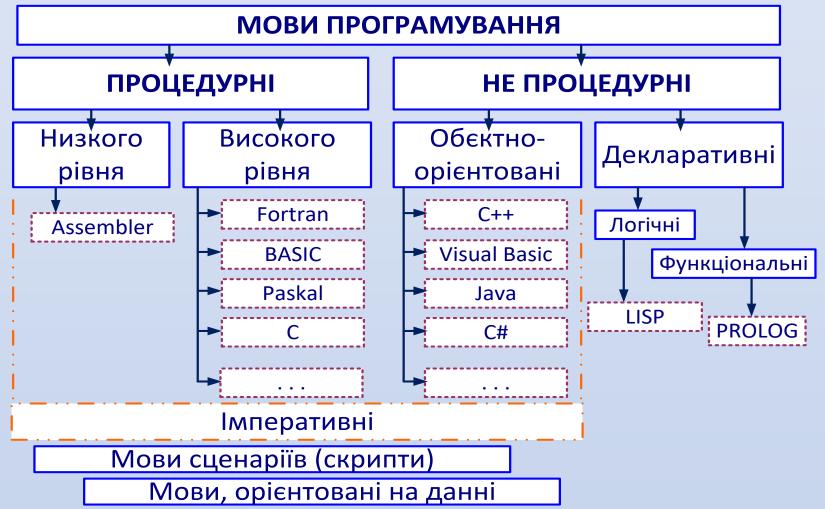
1972 C

Історія програмування дивись:

https://uk.wikipedia.org/wiki/мова програмування

https://ru.wikipedia.org/wiki/хронология языков программирования

ВВЕДЕННЯ. Мови програмування Класифікація (спрощена !!!)

! Більш ніж 2000 мов програмування

Процедурні мови - мови високого рівня, в яких використовується метод розбиття програм на окремі пов'язані між собою модулі - підпрограми (процедури і функції). Компоненти мови складаються з послідовності операторів, які використовують бібліотечні процедури і функції.

Непроцедурні мови – мови високого рівня орієнтовані на використання «технологічне» програмування – маніпулювання деяким сутностями предметної області.

Мови низького рівня – орієнтовані на певний тип процесора, враховують його архітектурні особливості (програмування в кодах, **assembler**, **macroassembler**).

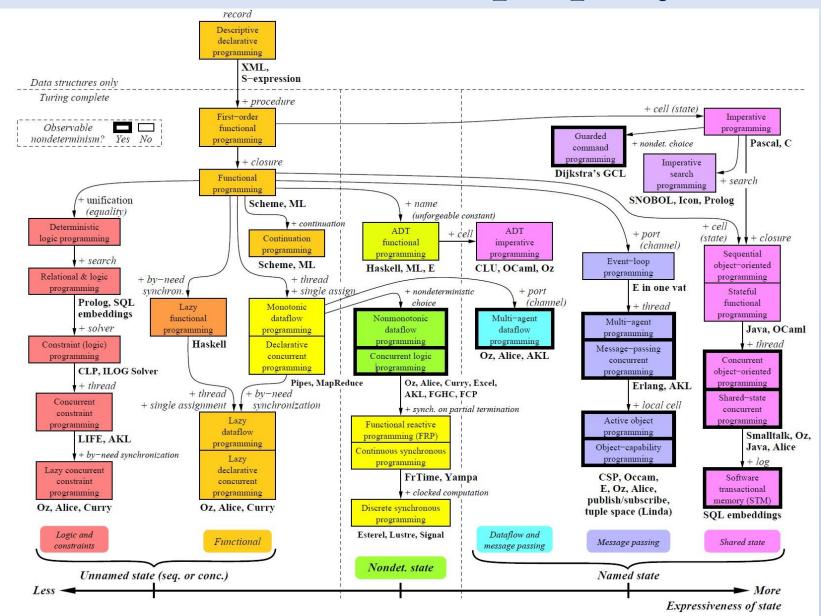
Мови високого рівня – не враховують особливості конкретного процесора, програми на мовах високого рівня достатньо легко переносяться с одної архітектури на іншу.

Об'єктно - орієнтовні мови -

використовують множину програмних об'єктів – сутностей, що об'єднують в собі дані (поля) та дії (методи) (C++, Python, ...).

Декларативні мови – описують результат, який потрібно отримати, замість послідовності операцій з отримання цього результату (SQL, HTML).

Імперативні мови – детально описують деякий алгоритм отримання результатів.

Реально використовується ≈ 100 мов

	С	C++	C#	Java	Pyth on	Delphi	Ruby	PHP	Small talk	Lisp
Импера- тивные	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Деклара- тивные	-	-	-	-	+	1	+	1	+	+
Функцио нальные	-	-	-	-	+	-	+	-	+	+
Объект- ные	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Логичес- кие	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
Распреде ленные	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+

Дивись:

https://www.youtube.com/watch?v=Og847HVwRSI&feature=youtu.be

- 1. Ідентифікатори
- 2. Запис програм
- 3. Змінні, типи, типізація
- 4. Типи даних: числа
- 5. Оператори, операції
- 6. Логічний тип даних, логічні вирази
- 7. Алгоритмічні структури: слідування, розгалуження, цикл

Python (Пайтон, 1990) - інтерпретована, об'єктно - орієнтовна мова програмування високого рівня.

Python підтримує модулі та пакети. Інтерпретатор **Python** та стандартні бібліотеки доступні на всіх основних платформах.

Python підтримується : об'єктно – орієнтоване, процедурне, функціональне та аспектно-орієнтовне програмування.

Офіційний сайт: https://www.python.org/

Розвиток:

Python 1.0 (1980)

Python 2.0 (2000)

Python 3.0 (2008) // зворотне несумісний

Anaconda (MIT) – open source дистрибутив

- Spyder
- JupyterLab
- Jupyter Notbook

https://anaconda.org/

Переваги:

- •Інтерпретована мова програмування.
- •Динамічна типізація.
- Модульність.
- •Вбудована підтримка Unicode.
- •Об'єктно орієнтоване програмування.
- Автоматична збірка мусору.
- •Інтеграція з С / С++.
- •Кросплатформеність.

Недоліки:

•Інтерпретована мова програмування.

ІДЕНТИФІКАТОРИ

Ідентифікатор – деяке ім'я, яке використовується для ідентифікації об'єкту: змінної, функції, класу, модуля ...

Ідентифікатор може містити тільки символи:

- •Літери в нижньому регістрі а ... z
- •Літери в верхньому регістрі А ... Z
- Цифри 0 ... 9
- Нижнє підкреслення _
- !! Не може починатися з цифри
- !! Не може співпадати з зарезервованими словами

ЗАПИС ПРОГРАМИ

```
!!! Блоки коду відокремлюються за допомогою рядкового відступу if s>0:
    print ("YES")
else:
    print ("NO")
!!! Жорстка вимога
```

Коментар - фрагмент тексту програми, що ігнорується при виконанні.

Коментар в рядку починаються з символу #

I = 0 #index initialization

ЗМІННІ, ТИПИ, ТИПІЗАЦІЯ

Змінна - це ім'я, яке посилається на деякий об'єкт (значення) в пам'яті

комп'ютера.

A=3

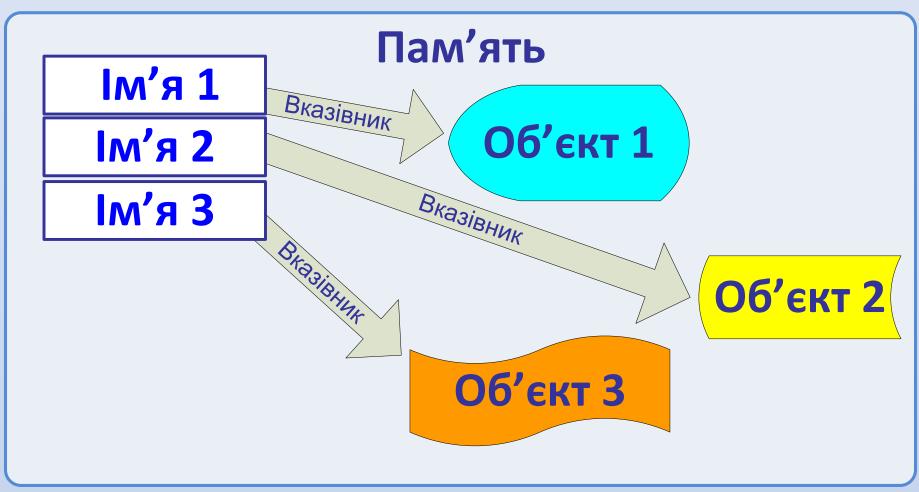
Змінні створюються при виконанні операції присвоювання значення.

Для використання в виразах змінна повинна мати значення (**ініціалізована** !).

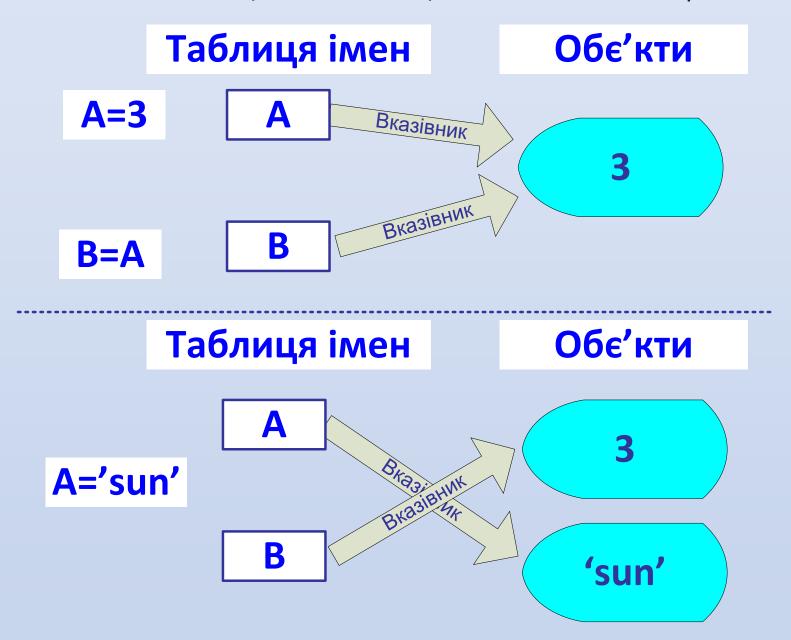
Під час обчислення значень деякого виразу ім'я змінної заміщується її значенням.

ЗМІННІ, ТИПИ, ТИПІЗАЦІЯ

!!! 3мінна = Ім'я

ЗМІННІ, ТИПИ, ТИПІЗАЦІЯ

ЗМІННІ, ТИПИ, ТИПІЗАЦІЯ

Тип об'єкту – множина значень та множина операцій на цих значеннях.

Тип визначає можливі значення та їх сенс, способи зберігання цих значень, можливі операції над значеннями.

Типізація – операція визначення типу інформаційній сутності (об'єкту)

	СТАТИЧНА	ДИНАМІЧНА
СИЛЬНА	C#	Python
СЛАБКА	С	JavaScript

ЗМІННІ, ТИПИ, ТИПІЗАЦІЯ

Статична – змінна не може змінити тип. Визначається на етапі компіляції.

Динамічна – змінна може змінити тип. Визначається при призначенні їй значення.

Сильна – не допускає виконання операції при несумісності типів.

Слабка – дозволяє виконання операції при несумісності типів. Результат ????

	СТАТИЧНА	ДИНАМІЧНА
СИЛЬНА	C#	Python
СЛАБКА	C	JavaScript

ТИП: ЧИСЛО

ОБЕ'КТ --> ЧИСЛО

ЦІЛІ

int

Long int

bool

ДІЙСНІ - float

КОМПЛЕКСНІ - complex

	ЛИТЕРАЛ
Int	123
	-24
	0
Long int	999999999999991
Bool	True
	False
Float	1.23
	-123.45
	-32.5E-21
Complex	3+4j
	3.0 +3.0j
	4.0j

None

python 3.0 int = long int (BCE long int)

ЧИСЛА. ОПЕРАТОРИ / ОПЕРАЦІЇ

Оператор	Опис
+, -	Унарні +, Додавання, віднімання
* , /	Множення, Ділення
// , %	Цілочисельне ділення, Залишок
**	Піднесення до степеню
<, <=, ==, >=, >, !=	Зрівняння
1,&,^	Логічні OR, AND, XOR
<< , >>	Зсув

Старшинство операцій = старші виконуються поперед молодших

Тип результату при змішаних операціях - ранжування типів int -> float -> complex

ЛОГІЧНІ ВИРАЗИ

Логічна змінна – підклас цілочисельного типу *int*, яка приймає значення **0** або **1** і представлена під час виводу як *False* та

True

Оператор	Опис
<, <=, ==, >=, >, !=	Зрівняння → результат boolean
,&,^	Логічні OR, AND, XOR

В більш широкому сенсі: Кожний об'єкт може бути *True* або *False*. Об'єкт *True* якщо він не порожній (спрощено не 0) Об'єкт *False* якщо він порожній (None, аналог NULL)

СЛІДУВАННЯ

СЛІДУВАННЯ – команди (інструкції) виконуються послідовно одна за іншою.

!!! Кінець рядка - кінець інструкції 💢

!!! Відсутні дужки блоків

!!! Відступи

Допускається декілька інструкцій в один рядок

$$A = 2$$
; $B = 3.25$; $c = 'kajfhad'$

Допускається одна інструкція в декілька рядків // необхідно взяти в дужки

РОЗГАЛУЖЕННЯ IF

РОЗГАЛУЖЕННЯ – перевірка умови (умов) і виконання відповідного блоку інструкцій

ЦИКЛ WHILE

ЦИКЛ – структура, що виконує блок інструкцій доки діє деяка умова.

Додаткові інструкції (тільки в блоці 1)

```
break # вихід з циклу
continue # перехід до початку циклу
pass # пуста інструкція
```

ЦИКЛ FOR

```
Додаткові інструкції (тільки в блоці)
```

```
break # вихід з циклу
continue # перехід до початку циклу
pass # пуста інструкція
```

Контрольні запитання

- Надайте визначення мови програмування
- Надайте визначення імперативної мови програмування. Наведіть приклади.
- Надайте визначення декларативної мови програмування. Наведіть приклади.
- Надайте визначення мови програмування низького рівня. Наведіть приклади.
- Надайте визначення мови програмування високого рівня. Наведіть приклади.
- Надайте визначення об'єктно орієнтованої мови програмування Наведіть приклади.
- Надайте базові властивості мови програмування Python.

Контрольні запитання

- Надайте визначення змінної в мові Python. Поясніть, як визначається тип змінної в мові Python.
- Опишіть властивості змінних типу *int* та визначте операції з ними.
- Опишіть властивості змінних типу *float* та визначте операції з ними.
- Опишіть властивості змінних типу *complex* та визначте операції з ними.
- Опишіть властивості змінних типу *bool* та визначте операції з ними.
- Надайте визначення структури *if ... elif ... else* та наведіть приклади використання
- Надайте визначення структури *while* ... та наведіть приклади використання
- Надайте визначення структури *for ... in ...* та наведіть приклади використання

Рекомендована ЛІТЕРАТУРА

- **Малинвський Б.М.** Зберігати довічно. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 176 с.
- **Малинвський Б.М.** Нариси з історії комп'ютерної науки та техніки в Україні. Київ : Феникс, 1998. 452 с.
- **Апокин И.А., Майстров Л.Е.** Развитие вычислительных машин. М.: «Наука», 1974
- **Апокин И.А., Майстров Л.Е., Эдлин И.С.** Чарльз Бэбидж. М.: «Наука», 1981
- **Апокин И.А., Майстров Л.Е.** История вычислительной техники. М.: «Наука», 1990

Рекомендована ЛІТЕРАТУРА

- Програмування числових методів мовою Python: підруч. / А. В. Анісімов, А. Ю. Дорошенко, С. Д. Погорілий, Я. Ю. Дорогий; за ред. А. В. Анісімова. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2014. 640 с.
- Програмування числових методів мовою Python: навч. посіб. / А. Ю. Дорошенко, С. Д. Погорілий, Я. Ю. Дорогий, Є. В. Глушко; за ред. А. В. Анісімова. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2013. 463 с.
- Основи програмування Python: Підручник для студ. спеціальності 122 «Компютерні науки» / А.В.Яковенко; КПІ.- Київ: КПІ, 2018. 195 с.
- **Лутц М.** Изучаем Python, 4-е издание. СПб.: Символ-Плюс. 2011.- 1280 с.: ил.

The END Mod 1. Lec 1.